

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته: برنامه‌ریزی منطقه‌ای

سنگش و ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای

در استان کردستان

مهندی دهده‌جانی

استاد راهنما :

دکتر هاشم داداش‌پور

استاد مشاور :

دکتر علی‌اکبر تقواوی

۱۳۹۲ مهر

تاییدیه اعضا هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از پیمان نامه کارشناسی ارشد

اعضای هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه آقای مهدی دهدجانی تحت عنوان : سنجش و ارزیابی رقابت پذیری منطقه ای در استان کردستان را از نظر فرم و محتوی بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد تائید می کنند.

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	اعضای هیات داوران
۱- استاد راهنمای	آقای دکتر هاشم داداشپور	
۲- استاد مشاور	آقای دکتر علی اکبر تقوائی	
۳- استاد ناظر	آقای دکتر رضا خیرالدین	
۴- استاد ناظر	آقای دکتر حمیدرضا صارمی	
۵- نماینده تحصیلات تکمیلی	آقای دکتر حمیدرضا صارمی	

آیین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسان‌ها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهش‌گران، لازم است اعضای هیئت‌علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عنوانین پایان‌نامه، رساله و طرح‌های تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آن‌ها متعلق به دانشگاه می‌باشد ولی حقوق معنوی پدیدآورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجتمع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از استادی راهنمای، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده استادی راهنمای و دانشجو می‌باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی به صورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اتری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده‌ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و بر اساس آئین‌نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته‌ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه می‌باشد، باید با هماهنگی استاد راهنمای یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

"اینجانب مهدی دهدجهانی دانشجوی رشته برنامه‌ریزی منطقه‌ای ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۹ مقطع کارشناسی ارشد دانشکده هنر و معماری متعدد می‌شوم کلیه نکات مندرج در آئین نامه حق مالکیت مادی و

معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته‌های علمی مستخرج از پایان‌نامه/رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین‌نامه فوق الاشاره به دانشگاه و کالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع به نام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورده دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدین وسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم."

امضا:
تاریخ: ۲۰ مرداد ۹۵
محل:

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به این که چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیت های علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانشآموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده در رشته برنامه ریزی منطقه ای است که در سال ۱۳۹۲ در دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر هاشم داداش پور و مشاوره جناب آقای دکتر علی اکبر تقواei از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفاده حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتاب های عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶: این جناب مهدی دهدجانی دانشجوی رشته برنامه ریزی منطقه ای مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شویم.

نام و نام خانوادگی: مهدی دهدجانی

تاریخ و امضا:

۱۴۰۲

تقدیم به

همسفرم شقایق؛

که خانه به دوشی‌های ناگزیرم جان عزیزش را سخت آزرد...

با سپاس از:

از جان هستی، که نعمت بودن و شوق آموختن را به من ارزانی داشت؛
از پدر و مادر عزیزم که به رغم عشق عمیقی که به فرزندانشان داشته و دارند، هرگز
از مهر بند نساختند و با ارزانی داشتن نعمت آزادی به من فرصت بالیدن دادند؛
از استاد گرانقدرم جناب آقای دکتر هاشمداداشپور که در تمام مراحل انجام این
پژوهش، بیمهربهای و بدعهدیهای ناگزیرم هرگز موجب نشد که دست از حمایتم بکشند و تا
آخرین گام همراه و راهنمایم بودند؛
از استاد فرزانه جناب آقای دکتر علیاکبر تقوایی عزیز که با نگاههای مهرآمیز و
پندهای مشفقاره، درس قدرشناسی از هستی را به من آموختند؛ و از تمامی اساتیدی که در
این دوره در محضرشان درس آموختم؛ گرانمایگانی چون دکتر مجتبی رفیعیان، دکتر رضا
خیرالدین، دکتر حسن احمدی، دکتر شریف مطوف؛
و از جناب آقای دکتر خلیل عطار معاون برنامه‌ریزی دفتر برنامه‌ریزی و بودجه
استانداری کردستان، که با سعه‌صدر و مهر، هر آنچه را که در توان داشتند برای کمک به
پیشبرد این پژوهش در طبق اخلاص گذارند؛ یقین دارم بدون مساعدتهای بی‌دریغ ایشان
امکانهای بیشماری که باعث تدقیق و تسریع فرآیند گردآوری داده‌ها شد، از میان می-
رفت...

چکیده

رقابت‌پذیری منطقه‌ای به عنوان رویکردی نوین در برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای می‌کوشد با مفروض داشتن وجود نوعی از رقابت بین مناطق، بر سر جذب سرمایه‌های موثر در توسعه، و با تأکید بر مزیت رقابتی به جای مزیت نسبی، از منظری جدید به بحث توسعه منطقه‌ای بپردازد. این رویکرد ابزاری است بسیار کارآمد که می‌تواند با مطالعه عمیق جنبه‌های گوناگون سیستم منطقه‌ای، ضمن شناسایی عوامل ریشه‌ای تاثیرگذار در توسعه یک منطقه و برآورد میزان تأثیرگذاری آنها، سمت و سوی راهبردهای توسعه منطقه‌ای را مشخص کرده و از این رهگذر سیاستگذاران منطقه‌ای را در برنامه‌ریزی برای نیل به توسعه‌ای پایدار یاری رساند. کردستان به عنوان یکی از مناطق بالقوه مهم کشور، علیرغم کوشش‌های دهه‌های گذشته، کماکان از توسعه‌نیافاتگی فزاینده رنج می‌برد. هدف این پژوهش شناسایی و اولویت‌بندی مهمترین عواملی است که در توسعه این استان مشارکت دارند.

این پژوهش که طبق گونه‌شناسی مطالعات رقابت‌پذیری منطقه‌ای، از نوع اکتشافی است، در گام نخست با بررسی ادبیات نظری و تجربی موضوع شاخص ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای را متشکل از ۴ زیرشاخص، ۲۶ عامل و ۶۲ تعیین‌کننده، تدوین کرده و در گام بعدی با کاربست این شاخص و یک مدل تصمیم‌گیری جمعی ضمن تحلیل داده‌هایی، که از طریق توزیع پرسشنامه در میان نخبگان استان گردآوری شده بود، به ارزیابی و سنجش رقابت‌پذیری استان کردستان پرداخته است.

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که در سطح اول شاخص ارزیابی، "زیرشاخص اقتصادی" و "زیرشاخص نهادی- سیاسی" و در سطح دوم عواملی چون "کارآمدی نظام تولید" و "سیاستگذاری دولتی" بیشترین تأثیر را در ارتقای رقابت‌پذیری منطقه‌ای استان کردستان دارند و در عین حال همین زیرشاخصها و عوامل بیشترین فاصله را از وضع مطلوب دارند. در بخش پیشانهای اقتصادی منطقه هم بخش‌های "کشاورزی" و "بازرگانی" رقابت‌پذیرترین بخش‌های فعالیتی استان بوده و در همان حال بخش‌های "بازرگانی" و "صنایع غذایی" بیشتر انحراف را از وضع مطلوب دارند.

کلید واژگان: رقابت‌پذیری منطقه‌ای، مزیت رقابتی، توسعه منطقه‌ای، برنامه‌ریزی، کردستان

فهرست مطالب

صفحه عنوان

۹	فهرست جداول
۱۰	فهرست شکلها
۱۱	فهرست نقشه‌ها
۱۲	فهرست نمودارها
۱۳	فصل اول: کلیات پژوهش
۱۴	۱-۱ مقدمه
۱۵	۲-۱ طرح مسئله
۱۶	۳-۱ اهمیت و ضرورت پژوهش
۱۷	۴-۱ اهداف پژوهش
۱۸	۵-۱ سوال‌های پژوهش
۱۹	۶-۱ فرضیات پژوهش
۲۰	۷-۱ پیشینه تحقیق
۲۱	۸-۱ محدودیت‌ها و مشکلات پژوهش
۲۲	۹-۱ گونه‌شناسی پژوهش
۲۳	۱۰-۱ فرآیند پژوهش
۲۴	فصل دوم: مفاهیم پایه و رویکردهای نظری پژوهش
۲۵	۱-۲ مقدمه
۲۶	۲-۲ برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای و ظهور و رواج یک مفهوم
۲۷	۱-۲-۲ زمینه‌های پیدایش و سیر تحول تاریخی مرتبط با رقابت‌پذیری منطقه‌ای
۲۸	۲-۲-۲ دلایل رواج مفهوم رقابت‌پذیری منطقه‌ای
۲۹	۳-۲-۲ جایگاه مفهوم رقابت‌پذیری منطقه‌ای از دید اندیشمندان توسعه منطقه‌ای
۳۰	۴-۲-۲ سوگیری عمدۀ بحث رقابت‌پذیری منطقه‌ای در ادبیات نظری و تجربی

۱۶	۳-۲ ایضاح مفاهیم و تعاریف .....
۱۷	۱-۳-۲ رقابت‌پذیری از بعد سطوح فضایی سه‌گانه اقتصاد
۱۹	۲-۳-۲ تعاریف رقابت‌پذیری و ایضاح مفهومی آن.....
۲۵	۴-۲ رویکردها و دیدگاههای نظری مرتبط با رقابت‌پذیری منطقه‌ای .....
۲۶	۱-۴-۲ مبانی نظری رقابت‌پذیری منطقه‌ای: ریشه‌یابی مفهوم در مکاتب اقتصادی ....
۲۸	۲-۴-۲ مدل‌های رقابت‌پذیری منطقه‌ای.....
۲۸	۱-۲-۴-۲ مدل الماس پورتر.....
۲۹	۲-۲-۴-۲ مدل هرمی لندیل.....
۳۰	۳-۲-۴-۲ مدل مزیت رقابتی کیتسون.....
۳۱	۱-۲-۴-۲ مدل سه‌عاملی هاگینز.....
۳۲	۲-۲-۴-۲ مدل کلاه رقابت‌پذیری .....
۳۳	۳-۲-۴-۲ مدل کارولی.....
۳۵	۴-۲-۴-۲ مدل الماس رقابت‌پذیری منطقه‌ای .....
۳۸	۵-۲-۴-۲ مدل چندبخشی (MSA) استیمسون.....
۴۰	۵-۲ مرور ادبیات تجربی پژوهش .....
۴۱	۱-۵-۲ مطالعات تجربی ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای تبیینی .....
۴۱	۱-۱-۵-۲ بریتانیا .....
۴۲	۲-۱-۵-۲ فنلاند .....
۴۴	۳-۱-۵-۲ رومانی .....
۴۶	۲-۵-۲ مطالعات ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای قیاسی (Benchmarking)
۴۸	۳-۵-۲ مطالعات ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای اکتشافی .....
۵۱	۶-۲ واکاوی مباحث ارتباط ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای .....
۵۱	۱-۶-۲ شاخص ارزیابی و معرفهای تشکیل‌دهنده آن و چگونگی استخراج آنها .....
۵۴	۲-۶-۲ ارتقای رقابت‌پذیری منطقه‌ای .....
۵۶	۷-۲ نتیجه‌گیری و رویکرد نظری تحقیق .....
۵۹	فصل سوم: مدل تحلیل و روش‌شناسی پژوهش .....
۶۰	۱-۳ مقدمه .....

۶۰	۲-۳ مدل‌های مورد استفاده برای فرآیند تحقیق
۶۱	۱-۲-۳ تدوین شاخص ارزیابی رقابت‌پذیری و عوامل و تعیین کننده‌های آن
۶۴	۲-۲-۳ معرفی مدل چندبخشی (MSA)
۶۵	۱-۲-۳ مبانی نظری مدل تحلیل چندبخشی
۷۰	۲-۲-۲-۳ چارچوب تحلیلی MSA
۷۱	۳-۲-۲-۳ شیوه وزن‌دهی به داده‌های ماتریس در MSA
۷۱	۴-۲-۲-۳ کاربردهای MSA
۷۵	۵-۲-۲-۳ فرآیند عملیاتی کردن رویکرد MSA
۷۷	۶-۲-۲-۳ مراحل اجرای MSA
۷۷	۳-۲-۳ اشکال وارد بر روش چندبخشی
۷۸	۴-۲-۳ بهینه‌سازی مدل برای کاستن از نقص آن
۷۹	۵-۲-۲-۳ مدل ارزیابی و شروط اسنیشکا و برون‌سکین
۸۰	۳-۳ روش‌های گردآوری داده‌ها
۸۱	۴-۳ روش تحلیل داده‌ها
۸۲	۵-۳ تدوین پرسشنامه‌ها
۸۲	۶-۳ جمع‌بندی
۸۳	فصل چهارم: محیط مورد مطالعه؛ استان کردستان
۸۴	۱-۴ مقدمه
۸۴	۲-۴ خصوصیات جغرافیایی - اقلیمی و جمعیتی استان کردستان
۸۷	۳-۴ مهمترین ویژگیهای جمعیت‌شناختی استان
۸۸	۴-۴ سیمای عمومی اقتصادی استان
۹۰	۱-۴-۴ وضعیت نیروی انسانی و اشتغال
۹۳	۲-۴-۴ وضعیت بخش کشاورزی
۹۵	۳-۴-۴ وضعیت بخش معدن
۹۷	۴-۴-۴ وضعیت بخش صنعت
۹۷	۱-۴-۴-۴ وضع کمی و کیفی و ساختار صنعتی استان
۱۰۱	۲-۴-۴-۴ صنایع دستی

۱۰۱	۳-۴-۴ شهرکها و نواحی صنعتی استان	۴
۱۰۴	۵-۴-۴ وضعیت بخش خدمات	۴
۱۰۷	۶-۴-۴ تحلیل سازمان فضایی استان	۴
۱۰۷	۴-۵ استخراج پیشانهای اقتصاد استان	۴
۱۰۸	۱-۵-۴ بررسی	
۱۱۵	۲-۵-۴ جمع‌بندی	
۱۱۸	فصل پنجم: ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای استان کردستان	
۱۱۹	۱-۵ مقدمه	
۱۱۹	۲-۵ ساختار پرسشنامه	۵
۱۲۱	۱-۲-۵ پرسشنامه اولیه	
۱۲۴	۲-۲-۵ پرسشنامه نهایی	
۱۲۷	۳-۲-۵ سطح پایاگی پرسشنامه نهایی	
۱۲۹	۳-۵ پرسش‌شوندگان	
۱۲۹	۴-۵ پردازش داده‌ها	
۱۲۹	۱-۴-۵ تصفیه داده‌ها	
۱۳۰	۲-۴-۵ تحلیل داده‌ها؛ استخراج ماتریس‌های تحلیلی	
۱۴۸	۵-۵ نتایج تحلیل	
۱۵۲	۱-۵-۵ نتایج حاصل از ماتریس شماره ۶	
۱۵۴	۲-۵-۵ نتایج حاصل از ماتریس شماره ۷	
۱۵۵	۳-۵-۵ نتایج حاصل از ماتریس شماره ۸	
۱۵۹	۴-۵-۵ نتایج حاصل از ماتریس شماره ۹	
۱۶۱	۵-۵-۵ نتایج حاصل از ماتریس شماره ۱۰	
۱۶۲	۶-۵-۵ نتایج حاصل از ماتریس شماره ۱۱	
۱۶۵	۷-۵-۵ نتایج حاصل از ماتریس شماره ۱۲	
۱۶۷	۸-۵-۵ نتایج حاصل از ماتریس شماره ۱۳	
۱۶۸	۱-۵-۵ تحلیل رگرسیونی بین شاخصهای فاصله و اهمیت در سطح تعیین‌کننده‌ها	
۱۷۰	۶-۵ جمع‌بندی	

۱۷۱	فصل ششم: جمع‌بندی، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات
۱۷۲	۱- مقدمه
۱۷۳	۲- نتایج توصیفی - تحلیلی پژوهش
۱۸۳	۳- پاسخ به سوالات تحقیق
۱۸۴	۴- آزمون فرضیات پژوهش
۱۸۵	۵- پیشنهادهای اجرایی
۱۸۸	۶- پیشنهادهای پژوهشی
۱۹۲	۷- سخن پایانی
۱۹۳	منابع فارسی
۱۹۵	منابع لاتین
۱۹۹	پیوست الف - سند ملی توسعه استان
۲۰۴	پیوست ب - پرسشنامه اولیه
۲۱۰	پیوست ج - پرسشنامه نهایی
۲۱۶	چکیده انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲: پشتونه‌های فکری رقابت‌پذیری منطقه‌ای	۲۷
جدول ۲-۱: ضریب همبستگی معرفها و پیامدهای رقابت‌پذیری	۴۴
جدول ۲-۲: ضریب همبستگی معرفها و پیامدهای رقابت‌پذیری منطقه‌ای رومانی	۴۵
جدول ۲-۳: نتیجه نهایی ارزیابی رقابت‌پذیری مناطق ۱۲ آگانه بریتانیا در سال ۲۰۱۰	۴۸
جدول ۲-۴: تحلیل بخش اولویتهای زیرساختهای راهبردی در هوچی‌مین ویتنام	۵۰
جدول ۲-۵: شاخص جهانی رقابت‌پذیری (GCI)	۵۲
جدول ۲-۶: مدل ۳ عاملی سازنده شاخص رقابت‌پذیری منطقه‌ای انگلستان	۵۳
جدول ۲-۷: شاخصها و مولفه‌های رقابت‌پذیری	۵۳
جدول ۲-۸: شاخص ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای برای مطالعه اکتشافی و عوامل تشکیل‌دهنده آن	۶۳
جدول ۲-۹: ماتریس پایه مورد استفاده برای MSA	۶۷
جدول ۲-۱۰: تغییرات تقسیمات سیاسی استان و تعداد شهرها از ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰	۸۵
جدول ۲-۱۱: معادن فعال استان	۹۶
جدول ۲-۱۲: کارخانه‌های صنعتی بزرگ استان کردستان	۹۹
جدول ۲-۱۳: شهرکهای صنعتی استان به لحاظ ظرفیت و بهره‌برداری در سال ۱۳۹۰	۱۰۲
جدول ۲-۱۴: قابلیتهای بالقوه و بالفعل استان بر اساس سند ملی توسعه مصوب ۱۳۸۴	۱۰۹
جدول ۲-۱۵: فعالیتهای منتخب پژوهش ۱ با معیار اشتغال‌زایی	۱۱۲
جدول ۲-۱۶: فعالیتهای منتخب پژوهش ۲ با معیار سودآوری	۱۱۳
جدول ۲-۱۷: فعالیتهای منتخب پژوهش ۲ با معیار اشتغال	۱۱۴
جدول ۲-۱۸: فعالیتهای منتخب پژوهش ۲ با معیار اشتغال+سودآوری	۱۱۵
جدول ۲-۱۹: جدول ارزیابی و گزینش فعالیتهای نهایی برای فرآیند پیماش و تحلیل	۱۱۷

جدول ۱-۵: یک ماتریس مقایسه زوجی نمونه- استخراج ضرایب و آزمون ناسازگاری	۱۳۰
جدول ۲-۵: قوت تعیین‌کننده‌ها در وضع موجود (خام) [ماتریس ۱]	۱۳۲
جدول ۳-۵: اهمیت مطلق تعیین‌کننده‌ها (خام) [ماتریس ۲]	۱۳۳
جدول ۴-۵: وزنهای بدست آمده برای عاملها از جداول مقایسه زوجی [ماتریس ۳]	۱۳۴
جدول ۵-۵: وزن زیرشاخصها مستخرج از جداول مقایسه زوجی [ماتریس ۴]	۱۳۵
جدول ۶-۵: فاصله تعیین‌کننده‌ها از وضع مطلوب (خام) [ماتریس ۵]	۱۳۶
جدول ۷-۵: اهمیت نهایی تعیین‌کننده‌ها (پردازش شده) [ماتریس ۶]	۱۳۷
جدول ۸-۵: فاصله تعیین‌کننده‌ها از وضع مطلوب (پردازش شده) [ماتریس ۷]	۱۳۹
جدول ۹-۵: ماتریس اهمیت فرضی در حالت پیشرانهای هم‌وزن	۱۴۱
جدول ۱۰-۵: ماتریس اهمیت فرضی در حالت پیشرانهای غیرهمنوزن	۱۴۱
جدول ۱۱-۵: جدول ماتریسهای تحلیلی ممکن	۱۴۲
جدول ۱۲-۵: جدول ماتریسهای تحلیلی مورد استفاده	۱۴۳
جدول ۱۳-۵: اهمیت نهایی تعیین‌کننده‌ها (پردازش شده) - (وزن دار) [ماتریس ۸]	۱۴۳
جدول ۱۴-۵: اهمیت عاملها (پردازش شده) - (وزن دار) [ماتریس ۹]	۱۴۴
جدول ۱۵-۵: اهمیت زیرشاخصها (پردازش شده) - (وزن دار) [ماتریس ۱۰]	۱۴۵
جدول ۱۶-۵: فاصله تعیین‌کننده‌ها (پردازش شده) - (وزن دار) [ماتریس ۱۱]	۱۴۶
جدول ۱۷-۵: فاصله عاملها (پردازش شده) - (وزن دار) [ماتریس ۱۲]	۱۴۷
جدول ۱۸-۵: فاصله زیرشاخصها (پردازش شده) - (وزن دار) [ماتریس ۱۳]	۱۴۷
جدول ۱۹-۵: ماتریس اهمیت تعیین‌کننده‌ها و تجمعی آثار به روش استیمسون (فرضی)	۱۴۹
جدول ۲۰-۵: ماتریس اهمیت تعیین‌کننده‌ها و تجمعی آثار به روش این پایان‌نامه (فرضی)	۱۵۰
جدول ۲۱-۵: مشخصات ماتریسهای ۱۳گانه و خروجی آنها	۱۵۱
جدول ۲-۶: سنجه اهمیت عاملهای رقابت‌پذیری استان (مرتب شده-نژولی)	۱۷۵
جدول ۲-۶: سنجه اهمیت تعیین‌کننده‌های رقابت‌پذیری استان (مرتب شده-نژولی)	۱۷۷
جدول ۳-۶: نتایج ارزیابی رقابت‌پذیری استان در بخش پیشرانها	۱۸۰

جدول ۴-۶: نتایج ارزیابی فاصله پیشرانها از سطح مطلوب رقابت‌پذیری ۱۸۲

جدول ۵-۶: مهمترین فاکتورهای موثر در رقابت‌پذیری استان در سه سطح شاخص ۱۸۳

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
شکل ۱-۲: سطوح فضایی سه‌گانه مفهوم رقابت‌پذیری ۱۷	
شکل ۲-۲: مدل الماس رقابتی پورتر ۲۹	
شکل ۳-۲: مدل هرمی رقابت‌پذیری لندیل ۳۰	
شکل ۴-۲: مدل مبانی مزیت رقابتی منطقه‌ای کیتسون ۳۱	
شکل ۵-۲: مدل ۳ عاملی سازنده شاخص رقابت‌پذیری منطقه‌ای انگلستان ۳۲	
شکل ۶-۲: مدل کلاه رقابت‌پذیری منطقه‌ای ۳۳	
شکل ۷-۲: مدل رقابت‌پذیری منطقه‌ای کارولی ۳۴	
شکل ۸-۲: مدل Rindex مکمل مدل الماس منطقه‌ای ۳۶	
شکل ۹-۲: مدل الماس رقابت‌پذیری منطقه‌ای ۳۸	
شکل ۱۰-۲: مدل چندبخشی (MSA) رقابت‌پذیری استیمسون ۴۰	
شکل ۱-۳: ماتریس پایه مورد استفاده MCA ۶۹	
شکل ۲-۳: بخشی از یک پرسشنامه MSA ۷۶	
شکل ۳-۳: ماتریس مقایسه زوجی معیارها در روش AHP ۷۹	
شکل ۱-۵: بخشی از پرسشنامه اولیه - پرسش‌های ناظر به قوت تعیین‌کننده ۱۲۲	
شکل ۲-۵: بخشی از پرسشنامه اولیه - ماتریس مقایسه زوجی تعیین‌کننده‌های زیرشاخص اقتصادی ۱۲۲	
شکل ۳-۵: بخشی از پرسشنامه اولیه - ماتریس مقایسه زوجی زیرشاخصها ۱۲۳	
شکل ۴-۵: بخشی از پرسشنامه نهایی - پرسش‌های دو بخشی ۱۲۶	
شکل ۵-۵: بخشی از پرسشنامه نهایی - ماتریس مقایسه زوجی عاملهای زیرشاخص اقتصادی ۱۲۷	
شکل ۶-۵: بخشی از پرسشنامه نهایی - ماتریس مقایسه زوجی زیرشاخصها ۱۲۷	

فهرست نقشه‌ها

عنوان	صفحه
نقشه ۱-۴: موقعیت استان کردستان در کشور-۱۳۹۲.....	۸۵
نقشه ۲-۴: تقسیمات سیاسی استان کردستان در سال ۱۳۹۲.....	۸۶
نقشه ۳-۴: سطح‌بندی شهرستانهای کشور به از نظر سطح برخورداری-۱۳۸۵.....	۹۰
نقشه ۴-۴: توزیع فضایی شهرکهای صنعتی استان ۱۳۹۰.....	۱۰۲
نقشه ۵-۴: سازمان فضایی استان کردستان.....	۱۰۷

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۱-۱: فرآیند پژوهش	۹
نمودار ۱-۲: گونه‌شناسی مطالعات ارزیابی رقابت‌پذیری منطقه‌ای	۴۱
نمودار ۲-۲: مدل تحلیل و فرآیند داده‌پردازی پژوهش	۵۸
نمودار ۴-۱: تغییرات جمعیت استان بین سالهای ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۰	۸۷
نمودار ۴-۲: نرخ رشد جمعیت استان کردستان در ۵ دوره زمانی دهساله از سال ۱۳۳۵ تا ۱۳۸۵	۸۸
نمودار ۴-۳: سهم جمعیت ساکن در شهر در سال ۱۳۶۵ و ۱۳۸۵	۸۸
نمودار ۴-۴: سهم استان کردستان از محصول ناخالص داخلی کشور	۹۰
نمودار ۵-۴: شکاف فزاینده سرانه GDP استان و میانگین کشوری	۹۰
نمودار ۶-۴: شاخصهای عمده نیروی کار در جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر	۹۱
نمودار ۷-۴: سهم اشتغال در بخش‌های سه‌گانه اقتصادی استان در سالهای ۱۳۸۰، ۱۳۸۵ و ۱۳۹۰	۹۲
نمودار ۸-۴: تغییرات ساخت اقتصادی استان از بعد اشتغال بین ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۹	۹۲
نمودار ۹-۴: روند تغییرات سهم ارزش افزوده بخش کشاورزی از کل ارزش افزوده استان – دوره دهساله	۹۳
نمودار ۱۰-۴: روند تغییرات ضریب مکانی بخش کشاورزی استان بین سالهای ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۹	۹۴
نمودار ۱۱-۴: مهمنت‌رین بخش‌های معدنی فعال استان در سال ۱۳۸۹	۹۵
نمودار ۱۲-۴: روند تغییرات ضریب مکانی فعالیت استخراج معدن استان بین سالهای ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۹	۹۷
نمودار ۱۳-۴: روند تغییرات سهم ارزش افزوده بخش معدن از کل ارزش افزوده استان – دوره دهساله	۹۷
نمودار ۱۴-۴: روند تغییرات سهم ارزش افزوده بخش معدن از کل ارزش افزوده استان – دوره دهساله	۹۸
نمودار ۱۵-۴: سهم ارزش افزوده بخش صنعت در سالهای ۱۳۸۰، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۸	۱۰۰
نمودار ۱۶-۴: روند تغییرات ضریب مکانی بخش‌های صنعتی منتخب بین سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸	۱۰۱
نمودار ۱۷-۴: روند تغییرات سهم بخش خدمات از ارزش افزوده کل منطقه بین سالهای ۸۰ تا ۸۸	۱۰۴